

kampen
historielag

KAMPENKALENDEREN 2009

Kr 70,-

I Kampenkalenderen 2009 presenterer Kampen Historielag nok en gang små fortellinger med ledsagende bilder fra Kampens historie. Det er bildene som oftest danner utgangspunkt for kalenderhistoriene. Derfor er vi fortsatt svært interessert i å låne bilder fra dere som har fotografier fra Kampen. Bildene kan være 10, 50 eller 100 år gamle, fra hverdag og fest, ute og inne, skole, arbeidsliv, foreningsliv – alt om livet og menneskene på Kampen er av interesse!

Vi vil samtidig oppfordre både medlemmer og andre til å gå inn på vår hjemmeside: www.kampenhistorielag.no. Her finnes stoff om historielaget, nyheter, fotogalleri og ikke minst: mange flere illustrerte artikler om Kampens historie. Her kan du også sende inn egne fortellinger eller etterlyse gamle venner. Ta en kikk!

Redaksjon for kalenderen er styret i Kampen Historielag:

Line Arneberg

Arne Ekra

Ragnhild Hoel

Vidar Johansen

Lasse Solberg

Sverre Syversen

Tore Sørli

Layout og forsidefoto: Siri Bryn

Trykk: Kursiv Media

Opplag: 400

Forsidefoto er trappa ned til Coop/Prix nederst i Nannestadgata – slik det så ut i 1989.

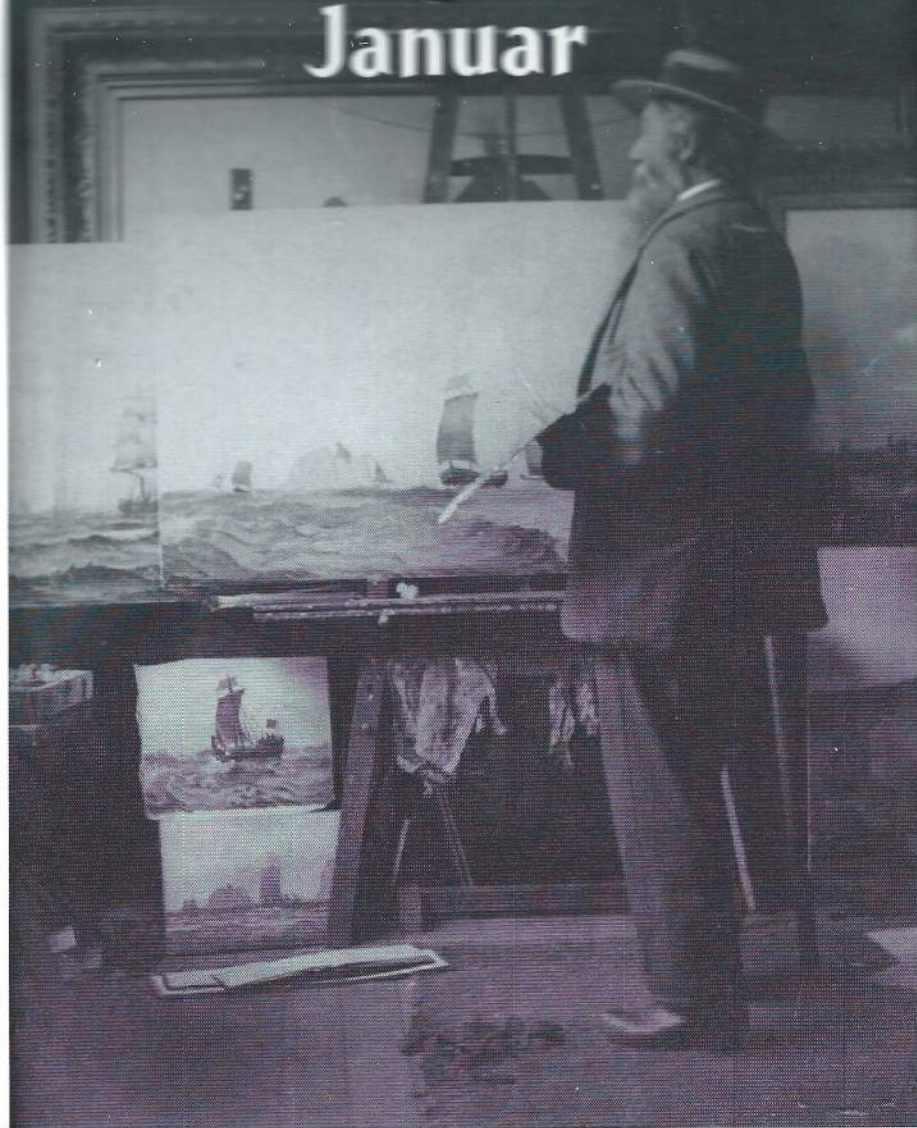

Foto: Privat

Marinemaler Edward Skari

Edward Otto Rossing Skari kom til verden i Lakkegaten 4. juni 1837. Hans store drøm var å bli kunstner, men hans foreldre mente han burde ha et ordentlig yrke. Derfor gikk han i gartnerlære hos gartner Johan Siebke, som hadde anlagt og bestyrte den botaniske hagen på Tøyen. Edward hadde tegning som en kjær hobby og brukte gjerne planter og blomster som motiver.

Ønsket om å tegne og male bl eimidlertid så sterkt, at han som 20-åring ble antatt som elev hos tegnelærer David Arnesen. Deretter gjennomgikk han Johan Eckersbergs malerskole. Gartnerfaget ble forlatt, nå ville Edward bli landskapsmaler.

Våren 1869 giftet han seg med Randine Tollerud. I 1870 dro ekteparet til København; Han hadde fått tildelt Schäffers legat. Han ble elev hos professor Carl Fredrik Sørensen ved det Danske Kunstakademi. Sørensen var berømt for sine maritime malerier, og i denne læretiden ble Edwards kunstnerbane beseglet. Han ble smittet av læremesterens lideskaplige interesse for skip og hav. Professor Sørensen oppmuntret ham, og Edward fullførte flere av Sørensens malerier. Sammen malte de i 1872 «Kong Christian 9. paa vej til Island i Fregatten Jylland».

Edward Skaris malerier solgte godt, så myten om at malere var «fattige og sultne» gjaldt ikke for ham. I midten av 1870-årene ble det reist en prektig to-etasjes villa på Kampen med en frodig hage rundt; gartneren i ham fornektet seg ikke. I 2. etasje var det et romslig atelier og arbeidsrom. Eiendommen med adresse Kampens Gade No.7, ble kalt «Skarihagen» og her bodde familien Skari frem til 1910. Ekteparet fikk etter hvert 5 barn. Edward Skari døde 8. desember 1903. Nøyaktig 50 år senere ble villaen revet for å gi plass til Kampen sykehjem.

Anne-Margrethe Skari (Oldebarn)

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Son
1				1	2	3	4
2	5	6	7	8	9	10	11
3	12	13	14	15	16	17	18
4	19	20	21	22	23	24	25
5	26	27	28	29	30	31	

Foto: Sverre Syversen

Kampengata 18

Forstaden Kampen ble bygget ut med lav trehusbebyggelse like utenfor bygrensen av 1859. Den ble innlemmet i Kristiania ved byutvidelsen i 1878 og dermed omfattet av murtvengen. Nå kom også murgårder og enkelte industribygg.

Verkstedbygningen i Kampengata 18 (det lave bygget nærmest) ble byggemeldt 1879 og oppført av tegl i en etasje, tegnet av arkitekt Henrik Lenschow. I byggemeldingen sies det bl.a. at det skal oppføres en pipe «25 alen høy for at fjerne røg og damp fra en oprætstaaende dampkjele paa 5 HK». Bygningen var fra starten produksjonslokale for Kampen Skrue og Mutterfabrik. I 1905 ble bygningen forhøyet med en etasje til det utseendet den har i dag. Bygningen er vesentlig for vår lokalhistorie og er et eksempel på at dampdrevne produksjon var uavhengig av vannveier og kunne innpasses i et tradisjonelt boligkvarter. Hjørnebygningen ble oppført i 2 etasjer i 1882 som en utvidelse av Kampen Skrue og Mutterfabrik og ble påbygd en etasje i 1957 for å gi plass til kontorer og tegnesal. Inne i gården bak den opprinnelige verkstedsbygningen ble det oppført et nytt næringsbygg i 1947 for Lund Mekaniske Verksted som hadde kjøpt eiendommen av Forenede Nagle og Skruefabrikk i 1930.

På forsommeren 2008 ble hele eiendommen solgt og nå foreligger det planer om en gjennomgripende ombygging samt utvidelse i gårdsrommet med nybygg på 4 etg; til sammen 37 boenheter. Dette vil bl.a. få store miljømessige konsekvenser for rekken med tilgrensende småhusbebyggelse i Skedsmogata. Hele dette kvartalet er oppført på Byantikvarens gule liste over bevaringsverdige bygninger, og i sin uttalelse til Plan- og bygningsetaten i juli 2008 sier Byantikvaren til slutt: «Prosjektet frarådes slik det foreligger.»

Sverre Syversen
Kilde: Byantikvaren i Oslo,

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Son
5							1
6	2	3	4	5	6	7	8
7	9	10	11	12	13	14	15
8	16	17	18	19	20	21	22
9	23	24	25	26	27	28	

Mars

Arbeider på Jordal teglverk 1912. Spiret på Kampen kirke i bakgrunnen.

Foto: Vålerenga Historielag

Jordal teglverk

Teglverkene var svært viktige for utviklinga av vår bydel. Råstoffene fantes langs Alna, og allerede på 1300-tallet anla Håkon V det første teglverket ved Mariakirken. En kan bare tenke seg betydningen og behovet for murstein gjennom byens ulike faser fra middelalderen og framover.

Rundt Vålerenga lå teglverkene Jordal, Nygaard og Svendengen. Alle disse hadde sin glanstid mot slutten av 1800-tallet, da det var en byggeboom i Kristiania. Rundt 1900 kjenner vi til minst fem teglverk som var i drift rundt Vålerenga, og de omkranset nesten bydelen.

På 1840-tallet kom teglverket på Jordal. Selve verket lå nede på flata hvor den nederste idrettshallen i dag ligger, altså mellom Hovinbekken og Helsfyrbekken. Leira ble tatt ut der hvor Jordal Idrettsplass senere ble anlagt. Rett etter, i 1852, kom et verk til rett ovenfor.

Ei eldre dame som vokste opp ved Strømsveien, fortalte på 1970-tallet om teglsteinsproduksjonen på Jordal: «Da jeg var barn, ble mursteinene laget ved at leiren ble stappet ned i former. Dette var tungt arbeid som foregikk sesongvis. Mange enslige mødre tok dette leilighetsarbeidet av ren nød, og ofte hadde de

med seg barna. Fra min bolig kunne vi se disse stakkars, slitne arbeiderne som hadde fått et så hardt liv.»

I den økonomiske nedgangsperioden på begynnelsen av 1900-tallet ble noen av teglverkene i Kristiania og Aker satt ut av drift. Om dette gjaldt noen av de ovennevnte, vites ikke. Visstnok ble verket på Svendengen nedlagt i 1907, mens verket på Jordal og Ensjø sluttet rundt 1. verdenskrig.

Sverre Syversen

Kilde: Vålerenga - Bydel med sjel.
Vålerenga Historielag 2002

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
10							1
11	2	3	4	5	6	7	8
12	9	10	11	12	13	14	15
13	16	17	18	19	20	21	22
14	23	24	25	26	27	28	29
15	30	31					

April

Foto: Privat, utlånt av Alf Kryhlmann

Formann Hansen i Kampen park

På dette fine bildet fra 1920 ser vi parkarbeidere med hest og vogn foran grotten i Kampen park. Vi har fått det av Alf Kryhlmann, barnebarnet til formann Kristian Hansen. Hansen sitter til høyre i vogna og ved siden av sitter vognmann Jensen. Den store mannen foran vogna er gartner Thams. Damene på bildet er «parkkoner», mange av dem bodde på Kampen.

Kristian Hansen ble født i Kristiania i 1868. Han bodde ved Wessels plass, der Alliancegården ligger i dag. Han giftet seg med Birgit Olsen Øspedokken fra Hovet i Hallingdal. Sammen fikk de fire barn. De etablerte seg i Totengata 8 på Vålerenga i 1911. Det var tre leiligheter i toppetasjen og familien Hansen disponerte to av dem, ca. 40 kvm.

Kristian Hansen hadde i sine ungdomsår vært assistent hos dyrlege Kryhlmann i Schlesvig, Syd-Jylland i Danmark. Da sønnen Rolf ble døpt fikk han Kryhlmann til mellomnavn. Kristian gikk fra å være forpakter i Østre

Aker til jobb i Kristiania Veivesen i 1913. Senere var han med på å stifte Parkvesenets Arbeiderforening i 1917 og ble foreningens første formann. Parkarbeiderne på bildet fra 1920 hadde Kampen, Vålerengen og Borggaten som rode. Formann Kristian Hansen døde i 1950, 82 år gammel.

Lasse Solberg

Kilde: Vålerenga Historielag

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
15			1	2	3	4	5
17	6	7	8	9	10	11	12
18	13	14	15	16	17	18	19
19	20	21	22	23	24	25	26
20	27	28	29	30			

Foto: Privat

Inga Lie – en krigsskjebne

På dette bildet fra mai-dagene i 1945 ser vi Inga Lie fra Skedsmogata 18 i togvinduet. Hun kommer tilbake til Oslo, etter mer enn to og et halvt års fangenskap, de siste to årene i Ravensbrück, en av nazistenes konsentrasjonsleirer i Nord-Tyskland. Som for så mange andre var gleden over at det endelig var blitt fred blandet med vemod og sorg – noe som gjenspeiles i ansiktet til denne kvinnen, som hadde gjennomgått så meget i løpet av krigsårene.

Både Inga og mannen Ottar var kommunister og aktive i motstandskampen. De var begge i Gestapos søkelys og kunne sjelden oppholde seg i sin egen leilighet. De bodde rundt på forskjellige «dekkadresser» og havnet til slutt i en sommerhytte på Brekke gård i Østre Modum sammen med to andre motstandsfolk. Inga var gravid, de to ventet sitt første barn, så det var også et gryende og etterlengtet liv å ta hensyn til. På kvelden 29. oktober 1942 da alle hadde gått til sengs, banket det på døren og de hører tyske kommandoor: «Kom ut. Overgi dere. Huset er omringet. Dere får to minutter!» Folket i hytta var ikke innstilt på å overgi seg, så de fant fram sine våpen og besvarte ilden fra omringerne. De to andre ble drept og tyskerne hadde også to falne.

Ottar og Inga ble kjørt til Møllergata 19 hvor de ble

plassert i eneceller. Så fulgte brutale forhør for begge. Inga fikk store blødninger og mistet sitt barn. Etterhvert havnet begge på Grini. 28. juni 1943 ble Inga, sammen med åtte medfanger, kjørt til Akershuskaia for transport til Tyskland. I Ravensbrück ble hun sittende til fangene ble hentet av de «hvite bussene» i 1945. Ottar ble skutt på Trandum 1. mars 1943.

Flagg og blomster til tross, det er ingen glede å spore i Ingas ansikt, og det forstår vi når vi vet bakgrunnen. Inga bodde i Skedsmogata til hun døde i 1993, 92 år gammel.

Ivar Nygaard

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
18					1	2	3
19	4	5	6	7	8	9	10
20	11	12	13	14	15	16	17
21	18	19	20	21	22	23	24
22	25	26	27	28	29	30	31

Fra Kjøberggata på Kampen, før løperne svinger inn i Jens Bjelkesgate.

Foto: Arbeiderbevegelsens Arkiv og Bibliotek

Østkantstafetten

Østkantstafetten var Østkantens svar på den borgelige Holmenkollstafetten. Idretten i Norge var splittet etter at Arbeidernes Idrettsforbund ble opprettet i 1924. AIF var organisert av arbeiderbevegelsen, og var en motvekt og alternativ til Norges Landsforbund for Idrett. Landsforbundet var underlagt Forsvarsdepartementet og ble blant annet brukt til å rekruttere streikebrytere og medlemmer til den høyreorienterte organisasjonen Samfundshjelpen.

Østkantstafetten hadde 12 etapper og gikk i arbeiderbydelene i sentrum av Oslo. Den var en del av Oslo Arbeideridrettskrets propagandauke og gikk av stabelen første gang Kr. Himmelfartsdag 1926. 16 lag deltok i 1926, mens det var 103 lag med i 1938. Stafetten gikk for siste gang i 1939, for i 1940 ble forbundene slått sammen til Norges Idrettsforbund. Østkantstafetten hadde start på Jordal Idrettsplass og mål på Dælenengen. 1. veksling var på Sørli plass. Deretter var den innom Rodeløkka, Grünerløkka, Torshov-Sandaker, Bjølsen og Sagene.

I 1939 deltok Kampens I.L. og Sørli fra Kampen. Sørli vant klassen for fotballag i 1937 og 1938. Som en kuriositet kan nevnes at Dag Solstad i boka «Svik Førkrigsår» fra 1977 lar gutta fra Rahtkesgate ved Schousplass trene for

Østkantstafetten. Klubben heter AIL Energi og det er stor debatt gutta imellom om det er bra for beina å løpe på asfalt. Og med datidens løpesko kan en tenke seg at det ble en hard påkjønning for leggene å løpe i gatene i arbeiderstrøkene på Oslos østkant i «de harde tretti-åra». Den «borgerlige» Holmenkollstafetten lever fortsatt, mens arbeiderbevegelsens stafett med motto «frihet- sunnhet-kultur» avgikk ved døden da krigen kom i 1940.

Lasse Solberg

Kilder: Petter Larsen, med AIF-stjerna på brystet.
Arbeiderbevegelsens Arkiv

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
22	1	2	3	4	5	6	7
23	8	9	10	11	12	13	14
24	15	16	17	18	19	20	21
25	22	23	24	25	26	27	28
26	29	30					

Juli

Tegninger: Oslo byarkiv

Husets fasade i 1890-årene og etter ombyggingen omkring 1920

Bøgata 32

De fleste har sikkert lagt merke til det spesielle huset i Bøgata 32, som skiller seg ut med sin flotte fasade og sin tilbaketrukkne plassering. Fasaden har imidlertid sin egen historie.

Huset ble oppført i begynnelsen av 1890-årene med en enklere fasade enn dagens, se tegningen til venstre. Det var August Helmer Andersson som opprinnelig fikk huset oppført. Han startet i 1875 bedriften A.H. Andersson & Co. Armaturfabrikk i Normannsgata 47, der hvor Tyrili holder til i dag. Andersson kom til Kristiania fra Uddevalla noen år tidligere og var en driftig kar. Fra folketellingen i år 1900 kan vi se at August, kona Hulda og 2 sønner bor i Bøgata 32 i tillegg til 2 andre familier. Totalt rommet huset 12 personer.

I 1919 blir det søkt om riving av gården med den begrunnelse at en ønsket å bygge større og helt ut mot gaten. Årsaken er at bedriften trenger husrom for sine arbeidere. Sundhetskommisjonen fatter så beslutning

om at dispensasjon fra bygningsloven § 30.7 ikke blir innvilget. Etter dette avslaget blir det sendt en ny søknad om innredning av loft til beboelse samt endring av fasade og takkonstruksjon. Dette innvilges og huset blir bygget om til slik vi kjenner det i dag. I 1923 ble garasjen bygget og i 1969 fikk huset innlagt bad og wc.

Vidar Johansen

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
27			1	2	3	4	5
28	6	7	8	9	10	11	12
29	13	14	15	16	17	18	19
30	20	21	22	23	24	25	26
31	27	28	29	30	31		

August

Tegning: Olaf Gulbransson

En klok kone fra Kampen

I eldre tider var det ofte en problematisk affære å bli syk, det kunne by på store vanskeligheter å få kyndig hjelp. Før 1800 var det ytterst få utdannede leger i byen, og de syke ble behandlet av «barteskjærere» med liten utdannelse og lite kjennskap til inngrep med kniv.

Slik var forholdene i Kristiania da Beret Kampen vokste opp i 1790-årene. Overtro hadde et godt grep på menneskene i denne tiden. Kloke gubber og signekjerringer hadde stor søkning, og hver gang de besøkende fikk et godt råd eller ble helbredet for sykdom spredte nyheten seg som ild i tørt gress.

Beret Kampen ble enke i ung alder og fant ut at hun ville bli spåkone. En gammel dame ga henne undervisning i å spå i hånden og i kort. Det var smått med fortjeneste den første tiden, men hun tok mot til seg og leiet en hytte i utkanten av Kampen. Da økte klientelet, og hun fikk snart besøk fra alle kanter av Kristiania. Det ry hun skapte seg var bygget på iherdige studier, sunn dømmekraft, god oppfattelse og sist men ikke minst – god spekulasjon i andres overtro. Som de fleste kloke koner brukte Beret signing og åtgjøring, måling med ultråd og støping i bly. Hennes resepter var hentet fra gamle svartebøker.

Beret Kampen var liten av vekst og tykkfallen. Hun gikk fattigslig kledt, men tøyet var rent og helt. Hun røykte

skråtobakk i en gammel nikotinbrun krittpipe. Det ble en fanatisk svovelpredikant som forvoldte Berets død. Han leste høyt for henne om dommedagens grusomheter og blandet det med stygge injurier. Det ble for mye for henne, hun ramlet av stolen og falt død om på gulvet. I hytten hennes fant de 5000 spesidaler. Hytte og hage hadde hun testamentert til de fattige og husvile på Kampen. Hun var på flere måter en klok kone.

Tore Sørli

Kilde: Haakon B. Nielson: *Kjentfolk og originaler i det gamle Kristiania* (1968)

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
31						1	2
32	3	4	5	6	7	8	9
33	10	11	12	13	14	15	16
34	17	18	19	20	21	22	23
35	24	25	26	27	28	29	30
36	31						

September

Den gamle skolebygningen i 1978

Foto: Oslo Byarkiv

Skolen i Brinken

I Brinken lå skolen for Østkantens barn i 1860-70 årene. Den var i bruk til Vålerenga og Kampen skoler ble bygd. Huset hadde adresse Brinken 65 og lå til venstre ved foten av trappa til Kampen park. Fra 1883 ble huset brukt som bolig, senere med butikk i første etasje. Huset ble revet i 1988.

Men den gang i 1870-årene var skolen omgitt av små koselige hus med hager til. I Kampenposten fra 1981 står det en artikkel om Hans som begynte på skolen på den tiden. Han kom flyttende til Vålerenga med sine foreldre fra ei bygd 7-8 mil fra Kristiania. For å komme til skolen måtte han over en dal, det er der Hedmarksgata nå går. Der gikk det bekk med klopp over. I regnvær skled han i leire og jord ned til kloppen, noen ganger utenfor og han ble ofte våt. Så krabbet han opp bakken til der Menighetshuset nå ligger. Skolen begynte tidlig, så det var ofte mørkt. Det var ikke noe lys den veien. Han kom seg omsider inn i skolestua, det var varmt der, om vinteren ble det fyrt på gruen. Det dampet av vått tøy, mens

undervisningen gikk sin gang. Læreren hadde en kaffe-kjele og krittpipe i gruen, han var gammel og ganske snill. Alt dette minnes Hans, han ble en gammel mann og fikk Kongens sølv. Sin gamle skole glemte han aldri.

PS. Møteklubba til historielaget er laget av noen rester fra fra den gamle skolen.

Lasse Solberg

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
36		1	2	3	4	5	6
37	7	8	9	10	11	12	13
38	14	15	16	17	18	19	20
39	21	22	23	24	25	26	27
40	28	29	30				

Oktober

Mannekengen fra Sørumsgata

Min mor, Oddny, flyttet i 1911 fra Torshov til hjørneleiligheten i Sørumgata 2 på Kampen sammen med foreldrene Hanna og Alfred Larsen. Hun var da ett år gammel. Faren var jerndreier og hadde fått arbeid på Kampen Mek. Verksted. Mor begynte på Kampen skole i 1917. Som frisør prøvde hun seg først da hun skamklippte lillebror Rolf, slik at han nektet å ta av seg lua i klasserommet. Jeg husker hun fortalte at hun ble kalt inn til lærer Rasch for å bekjenne sin «synd». Det var slik hun lærte at man bør bruke en kam imellom når man klipper kort hår.

Mor fortalte at hun elsket huskene i Kampen park, spesielt en slenghuske, der man hang etter armene rett ut i luften. Om sommeren badet de i Kampen Friluftsbad, «Isbadet», bak skolen. Vannet var så kaldt at hun ble helt blå. Vinterstid pleide hun å tjuvlåne snabelskøytene til storebroren Osvald, og sto på skøyter fra porten i Sørumgata, ned Norderhovgata og Brinken til Tøyen. Etterpå kunne det vanke juling fra broren som måtte slipe skøytene for å få dem til å bite på isen.

Etter skolen begynte hun å arbeide i et trykkeri for å tjene penger til konfirmasjonsklærne. 17 år gammel ble hun sendt til en tante som hadde bondegård i Asker. Der var hun i tre år som barnepike og for å lære å bli «dame».

Senere gikk hun i frisørlære og arbeidet som frisør. I begynnelsen av 30-årene med stor arbeidsledighet, frierte hun kunder hjemme i leiligheten på Kampen – klipp og krølltang. I denne tiden fikk hun arbeid som syerske på en kåpefabrikk. En kusine som kunne faget, hadde lært henne det viktigste. Jeg husker hun fortalte at hun var så glad for å ha fått jobb at hun måtte gå fra byen, kunne ikke ta trikken fordi hun lo av glede hele veien hjem. Så stor var arbeidsledigheten på den tiden.

I 1940 giftet hun seg med min far som var skredder. Hun fortsatte å arbeide som syerske og mannekeng fram til jeg kom til verden. Fotografiet er fra tiden hun jobbet som mannekeng, tatt en gang på 30-tallet. Hun er damen til høyre.

På slutten av 50-tallet arbeidet hun en tid som syerske på Lasør. Der fikk arbeiderne kjøpe feilvarer på fabrikkene. Jeg hadde mange fine gensere på den tiden. Gjennom hele livet var hun alltid elegant i klærne og trivdes godt når hun igjen fikk innta catwalken, både i eldreforeningene på Oppsal og Romsås og på aldershjemmet i Grue. Der bodde hun til hun døde 88 år gammel.

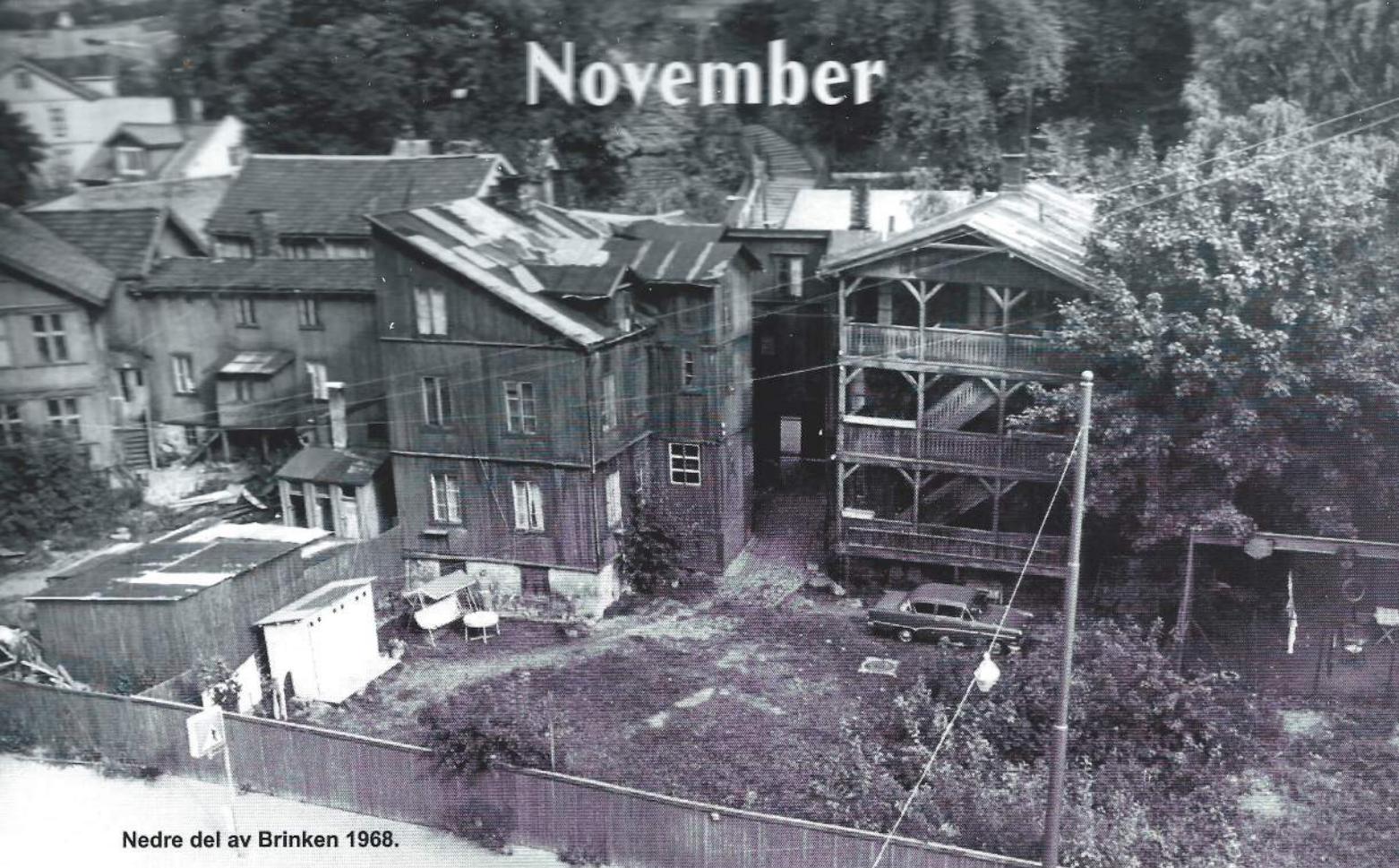
Foto: Privat

Mor hadde bodd i den samme leiligheten i Sørumgata 2 i 62 år, og jeg kan takke henne for mye av min kunnskap om livet på Kampen i gamle dager.

Anne Stordal

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
40				1	2	3	4
41	5	6	7	8	9	10	11
42	12	13	14	15	16	17	18
43	19	20	21	22	23	24	25
44	26	27	28	29	30	31	

November

Nedre del av Brinken 1968.

Foto: John Dahling

Min kjære gamle gård

Mitt «barndomshjem» var ikke mye å skryte av – men så gjør jeg det på en måte likevel. Brinken 64 var kondemnert i 20 år allerede da mine foreldre flyttet inn i 1946, like før jeg ble født. En gammel tregård av det tradisjonelle slaget, med trapper på utsida og inngang fra trappegangen, med trange trapper opp til trange leiligheter. Vi bodde 75 mennesker i dette huset i min barndom, de fleste på ett rom og kjøkken. Jeg pleier å si at det er derfor jeg sover uansett hvor jeg er, og at jeg kan konsentrere meg om mitt uansett bråk rundt meg.

Brinken 64 var opprinnelig et vertshus, i hovedsak var det plankekjørere fra Romerike som tok inn der kvelden før de skulle inn gjennom byporten ved Lakkegata skole. (Den er der faktisk fremdeles!) Derfor hadde vi staller nede i bakgården, og brosteinene lå andre veien på midten for at hestene skulle klare å komme seg opp og ut porten. En stor treport med jernslå, som vi ungene brukte til turnstang. Porten ble låst klokka ni om kvelden, og etter det var det best å ha nøkkel, ellers måtte man knakke på vinduet til Sekkingstad (min far) for å få ham til å åpne. Det hendte nok at han ble ganske sur for det.. Når så plankekjørerne kom tilbake med penger i lomma kvelden etter, så vanket det nok et og annet på vertshuset. Og vertshuset, det ble etter krigen til vår leilighet.

Det jeg husker best er ISKULDA, enkle vinduer en halv meter over bakken, Det trakk og stua var umulig å varme opp. Vi så sjelden ut av vinduene hele vinteren igjennom.

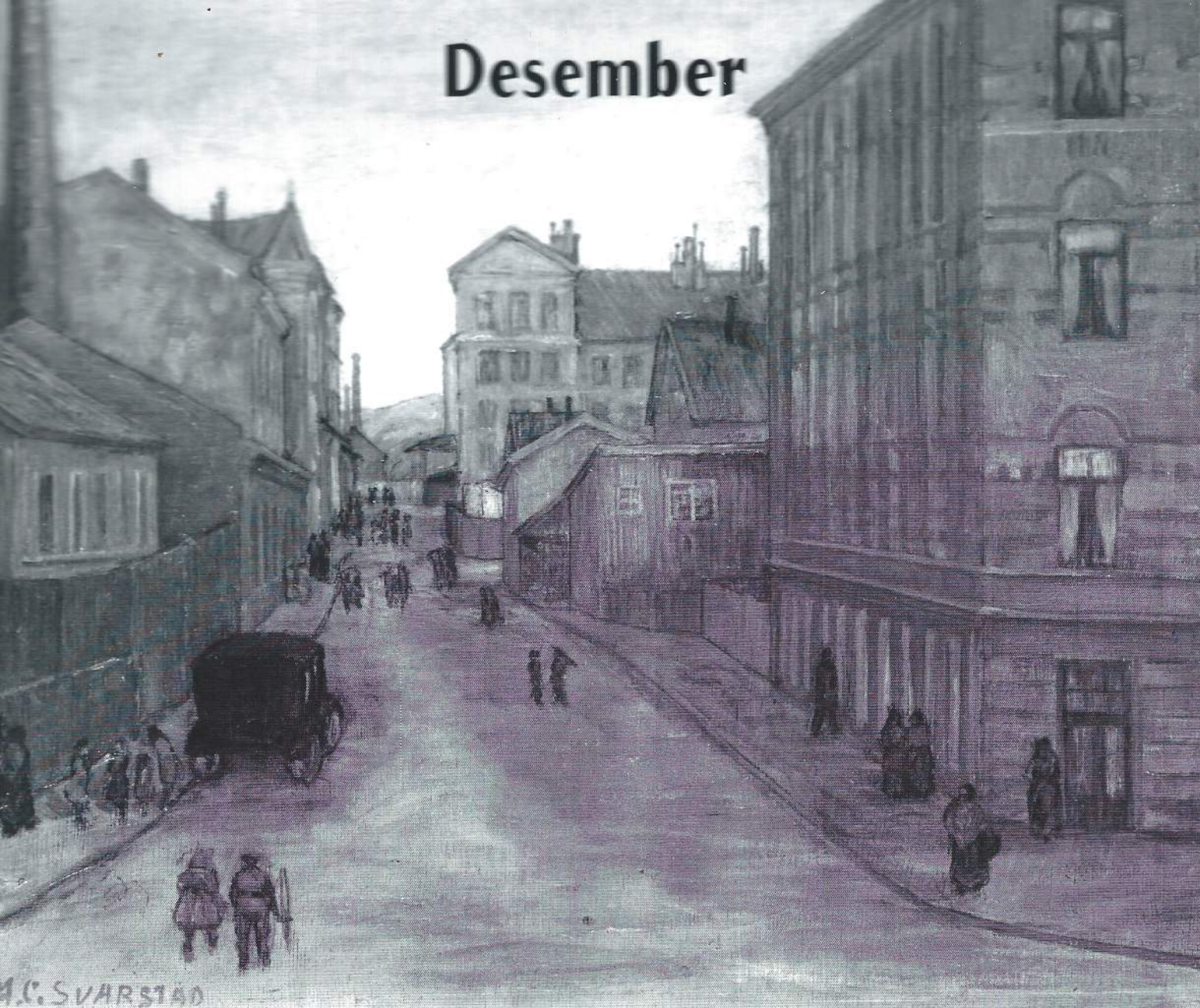
Kjelleren under full av rotter, med lem rett inn i stua. Et av de siste årene jeg bodde der fant jeg faktisk mye spennende i den kjelleren - den hadde nok fungert som gjemmeded for mye rart under krigen. Og uansett om jeg ble det siste barnet som bodde der, etter at alle med søsken hadde fått tildelt sine drabantleiligheter, så var jeg dypt ulykkelig over å måtte flytte da gården brant skuddårsaften 1964.

Aldri så kummerlig: Jeg elsket den gården! Og den pass-et godt som kilde til fantasien for et villskudd av et barn som jeg var. Ville aldri ha byttet bort min barndoms elendige boforhold for noe palass: Det var der grunnlaget ble lagt for at jeg idag klarer meg under like enkle forhold og har det bra!

Marit Hernes

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
44							1
45	2	3	4	5	6	7	8
46	9	10	11	12	13	14	15
47	16	17	18	19	20	21	22
48	23	24	25	26	27	28	29
49	30						

Desember

Oslo Bymuseum

Kampenmaleren Anders C. Svarstad

Han er nok for de fleste mest kjent som mannen til Sigrid Undset, maleren Anders Castus Svarstad. De giftet seg i 1912 og fikk tre barn sammen. I 1919 kjøpte Svarstad og Undset marinemaler Skaris hus i Brinkens gate, og Svarstad ble boende her i syv år. Sigrid Undset bodde aldri her, hun flyttet med barna til Lillehammer, og ekteskapet ble oppløst i 1927.

For oss Kampen-boere er Svarstad interessant i egenkap av maler. Han var født i 1869 på Ringerike, men bondesønnen kom til å bli kjent som maleren som gjenga bymotiver på en slik måte at vi kan fornemme bymiljøets hektiske egenart, og han kom til å avsløre Kristianias sanne ansikt i mange av bildene sine. Svarstad malte en rekke bilder med motiv fra byen, bl. a. «Trefoldighets-kirken», «Aften over Oslo», «Myrens mekaniske verksted» for å nevne noen. Det som imidlertid er av interesse for oss, er maleriet som viser Kampengata sett fra hjørnet av Norderhovgata, som Svarstad malte i 1922.

Her ser vi skolen med den nye etasjen som nettopp var ferdig, og Jugendstilhuset Norderhovgata 11 som var

bygd i 1903, på høyre hjørne. Svarstad har sannsynligvis stått hjemme i den såkalte «Skarihaven» og malt utsikten. Det var byen og dens hektiske liv som utløste Svarstads egenart som maler. Svarstad gjenga ofte gatepartier med mennesker og travelhet. Neppe noen annen maler har gjengitt østsiden av byen med større varme og forståelse enn Anders C. Svarstad.

Kari Korbøl,

Kilde: Oslo Bymuseum, Byminner 1964

	Man	Tirs	Ons	Tors	Fre	Lør	Søn
49		1	2	3	4	5	6
50	7	8	9	10	11	12	13
51	14	15	16	17	18	19	20
52	21	22	23	24	25	26	27
53	28	29	30	31			